

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार-ब

वर्ष ४, अंक ७०]

शुक्रवार, जून १, २०१८/ज्येष्ठ ११, शके १९४०

[पृष्ठे १८, किंमत : रुपये ९.००

असाधारण क्रमांक १९२

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र शासनाने महाराष्ट्र अधिनियमांच्ये तयार केलेले
(भाग एक, एक-अ आणि एक-ल यांमध्ये प्रसिद्ध केलेले नियम व आदेश यांव्यातिरिक्त) नियम व आदेश.

कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक १ जून २०१८.

अधिसूचना

महाराष्ट्र विना अनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (प्रवेश व शुल्क विनियमन) अधिनियम, २०१५.

क्रमांक संकिर्ण १५१७/प्र.क्र.२०/७-अे.—महाराष्ट्र विना अनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (प्रवेश व शुल्क यांचे विनियमन) अधिनियम, २०१५ (२०१५ चा महा. अधिनियम क्र.२८) याच्या कलम २३ यांद्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून याद्वारे पूर्ण वेळ व्यावसायिक पदवी तांत्रिक पाठ्यक्रमांच्या प्रथम वर्षात द्यावयाचे प्रवेश विनियमित करण्यासाठी पुढील नियम करीत आहे :—

१. संक्षिप्त नाव व प्रारंभ :— (१) या नियमांना, महाराष्ट्र विना अनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (पूर्ण वेळ व्यावसायिक पदवी पाठ्यक्रमांच्या प्रवेशाचे विनियमन) नियम, २०१८ असे म्हणावे.

(२) ते दिनांक १ जून २०१८ पासून अंमलात येतील.

२. व्याख्या :— (१) या नियमांमध्ये, संदर्भानुसार दुसरा अर्थ अपेक्षित नसेल तर,—

(क) “अधिनियम” याचा अर्थ, महाराष्ट्र विना अनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (प्रवेश व शुल्क यांचे विनियमन) अधिनियम, २०१५ (२०१५ चा महा. २८), असा आहे ;

(ख) “कृषी विद्यापीठे” याचा अर्थ महाराष्ट्र कृषी विद्यापीठे अधिनियम, १९८३ मधील कलम ३ (१९८३ चा महा. ४१) अन्वये स्थापन केलेले विद्यापीठ, असा आहे;

(ग) “प्रवेश अर्ज” याचा अर्थ, उमेदवाराने प्रवेशाकरिता ऑनलाईन पद्धतीने भरावयाचा विहित नमुना, असा आहे;

(घ) “केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या (कॅप) जागा” याचा अर्थ, सक्षम प्राधिकाऱ्याकडून केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेमार्फत (कॅप) ज्या जागांवर प्रवेश देण्यात येतात अशा जागा, असा आहे.

(ङ) “पाठ्यक्रम” याचा अर्थ कृषी, उद्यानविद्या, वनशास्त्र, कृषी अभियांत्रिकी, अन्नतंत्र, जैवतंत्रज्ञान, सामाजिक विज्ञान यामधील पदवी पाठ्यक्रम, असा आहे.

(च) “महाविद्यालय प्रवेश उपस्थिती केंद्र” याचा अर्थ, जेथे उमेदवार प्रवेशाबाबतची कागदपत्रे सादर करून आणि शुल्काचा भरणा करून प्रवेश निश्चित करण्यासाठी उपस्थित राहील असे केंद्र, असा आहे ;

(छ) “विभाग” याचा अर्थ कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग, महाराष्ट्र शासन, असा आहे ;

(ज) “पात्र उमेदवार” याचा अर्थ, अधिनियमाच्या कलम ३ च्या पोट-कलम (१) नुसार शासनाने वेळोवेळी अधिसूचित केल्यानुसार विविध व्यावसायिक पाठ्यक्रमाच्या प्रवेशासाठी पात्र असणारे उमेदवार, असा आहे;

(झ) “सुविधा केंद्र” याचा अर्थ, जेथे प्रवेश अर्जासंबंधातील सामग्रीची विक्री, ऑनलाईन पद्धतीने अर्ज भरणे, कागदपत्रांची पडताळणी व तक्रारीचे निवारण करणे यांसारख्या सेवा पुरविल्या जातात, असे केंद्र, असा आहे;

(त्र) “एचएससी” याचा अर्थ, महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाद्वारे घेण्यात येणारी उच्च माध्यमिक शाळा प्रमाणपत्र (इयत्ता १२ वी विज्ञान) परीक्षा अथवा मान्यताप्राप्त मंडळाकडून देण्यात येणारे, त्यास समतुल्य असे प्रमाणपत्र, असा आहे;

(ट) “संस्थास्तरीय कोटा” याचा अर्थ, शासनाने व समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी जाहीर केल्यानुसार पात्र उमेदवारांच्या प्रवेशासाठी संस्थास्तरावर उपलब्ध असणाऱ्या जागा, असा आहे;

(ठ) “गुणवत्ता” याचा अर्थ, उमेदवारांच्या विविध वर्गांच्या / प्रवर्गांच्या संबंधात सक्षम प्राधिकारी यांनी जाहीर केलेला गुणानुक्रम, असा आहे;

(ड) “कृषी परिषद” याचा अर्थ महाराष्ट्र कृषी विद्यापीठे अधिनियम, १९८३ मधील कलम १२ (१९८३ चा महा. ४१) अन्वये स्थापन केलेली महाराष्ट्र कृषी शिक्षण व संशोधन परिषद, असा आहे;

(ढ) “अल्पसंख्याकांसाठी जागा” याचा अर्थ, ती संस्था ज्या अल्पसंख्याक समाजाकरिता आहे अशा, राज्यातील अल्पसंख्याक समाजातील विद्यार्थ्यांकरिता राखून ठेवलेल्या जागा, असा आहे;

(ण) “अर्हता परीक्षा” याचा अर्थ, ज्या परीक्षेच्या आधारे एखादा उमेदवार प्रवेशाकरिता पात्र होतो अशी परीक्षा किंवा तिला समतुल्य असलेली परीक्षा, असा आहे;

(त) “एसएससी” याचा अर्थ, महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाद्वारे घेण्यात येणारी माध्यमिक शाळा प्रमाणपत्र (इयत्ता १० वी) परीक्षा किंवा मान्यताप्राप्त मंडळाकडून देण्यात येणारे त्यास समतुल्य असे प्रमाणपत्र, असा आहे;

(थ) “प्रवेश प्रक्रिया केंद्र” याचा अर्थ, संबंधित कृषी विद्यापीठाने निश्चित केलेली शासकीय / अनुदानित महाविद्यालय, ज्या ठिकाणी ठराविक महाविद्यालयांची जागेवरील प्रवेशाची प्रक्रिया पूर्ण करण्यात येईल.

(द) “जागेवरील प्रवेश फेरी” याचा अर्थ, नियोजित ऑनलाईन प्रवेश वाटप फे-न्या पूर्ण झाल्यानंतर रिक्त असलेल्या जागा भरण्यासाठी प्रवेश प्रक्रिया केंद्रावर उपस्थित असलेल्या गुणवत्ता यादीतील उमेदवारांना नियमानुसार प्रवेश देणे. यामध्ये उमेदवारांनी प्रवेश अर्जात दिलेले विकल्प विचारात न घेता, पात्रता, आरक्षण, गुणवत्ता इत्यादी विहित कार्यपद्धतीने प्रवेश प्रक्रिया राबविण्यात येईल.

(ध) “ऑनलाईन प्रवेश वाटप फेरी” याचा अर्थ, उमेदवाराची गुणवत्ता, प्रवर्ग, पसंतीक्रम (विकल्प) विचारात घेऊन संगणकप्रणालीद्वारे प्रवेशाचे वाटप करण्याची कॅपअंतर्गत प्रक्रिया, असा आहे.

(न) “भारताचे समुद्रपार नागरिकत्व” याचा अर्थ, सरकारने नागरिकत्व अधिनियम, १९५५ च्या कलम ७ (क) (१९९५ चा ५७) अन्वये घोषित केलेला भारताचे (समुद्रपार) नागरिक म्हणून नोंदणी केलेला उमेदवार / व्यक्ती, असा आहे आणि त्यामध्ये भारतीय वंशाच्या व्यक्तींचा समावेश होतो ;

स्पष्टीकरण.—या खंडाच्या प्रयोजनार्थ, सर्व विद्यमान भारतीय वंशाच्या व्यक्ती ज्यांनी गृह मंत्रालय भारत सरकारच्या अधिसूचना क्र. २६०१/०४/१८/एफ (एक), दिनांक १९ ऑगस्ट, २००२ अनुसार नोंदणी केलेली असून त्या कार्डधारक आहेत व त्यांना आता गृह मंत्रालय, भारत सरकारच्या अधिसूचना क्र. २५०२४/९/२०१४/ एफ (एक), दिनांक ९ जानेवारी, २०१५ अनुसार भारताचे कार्डधारक समुद्रपार नागरिक समजण्यात येईल ;

(२) या नियमांमध्ये वापरलेल्या परंतु व्याख्या न केलेल्या शब्दांना व शब्दप्रयोगांना अधिनियमामध्ये अनुक्रमे जो अर्थ नेमून दिलेला असेल तोच अर्थ असेल.

३. प्रवेश अर्ज मागविणे :— (१) सक्षम प्राधिकारी, शैक्षणिक वर्षातील ज्या व्यावसायिक पाठ्यक्रमाच्या प्रवेशासाठी राज्य सामायिक प्रवेश परीक्षा (सीईटी) किंवा इतर प्रवेश परीक्षा आवश्यक आहे, अशा पाठ्यक्रमाच्या प्रवेशासाठी सीईटी आणि / किंवा केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेमध्ये सहभागी होण्यासाठी पात्र उमेदवाराकडून ऑनलाईन पद्धतीने अर्ज मागवतील.

(२) सक्षम प्राधिकारी, शैक्षणिक वर्षातील ज्या व्यावसायिक पाठ्यक्रमाच्या प्रवेशासाठी अधिनियमातील तरतुदीनुसार सामायिक प्रवेश परीक्षेमधून सूट देण्यात आलेली आहे, अशा व्यावसायिक अभ्यासक्रमाच्या केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेमध्ये सहभागी होण्यासाठी पात्र उमेदवाराकडून ऑनलाईन पद्धतीने अर्ज मागवतील.

(३) सक्षम प्राधिकारी, शैक्षणिक वर्षातील ज्या व्यावसायिक पाठ्यक्रमाच्या प्रवेशासाठी केंद्रीय अधिनियमातील नियम व विनियमातील तरतुदीनुसार समुचित प्राधिकरणाने घेतलेली परीक्षा लागू केली असेल, अशा पदवी पूर्व अभ्यासक्रमाच्या केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेमध्ये सहभागी होण्यासाठी पात्र उमेदवाराकडून ऑनलाईन पद्धतीने अर्ज मागवतील.

(४) व्यावसायिक पाठ्यक्रमाकरिता उपलब्ध जागांवर उमेदवारांच्या प्रवेशासाठी खालीलप्रमाणे कार्यपद्धती असेल :—

(क) या नियमांच्या नियम ७(१), ७(२) आणि ७(३) मध्ये नमूद केलेली उमेदवारी असणारे उमेदवार सक्षम प्राधिकरणाकडे केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेतून (कॅपमधून) प्रवेश मिळावा यासाठी प्रवेश अर्ज सादर करतील ;

(ख) या नियमांच्या नियम ७(४) मध्ये नमूद केलेली उमेदवारी असणारे उमेदवार प्रथम सक्षम प्राधिकरणाकडे कागदपत्रांची तपासणी करण्यासाठी व त्यानंतर नियम १२ मध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे अशा उमेदवारांना गुणवत्तेच्या आधारे प्रवेश देणे संस्थांना शक्य व्हावे म्हणून संबंधित संस्थेकडे प्रवेश अर्ज सादर करतील.

(५) उमेदवाराने प्रवेश अर्ज भरतेवेळी लागू असतील त्याप्रमाणे आवश्यक प्रमाणपत्रे संबंधित सक्षम प्राधिकाऱ्याने विहित केलेल्या आवश्यक प्रपत्रात सादर करावीत.

४. सीईटी व केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या संदर्भात परीक्षेचे माध्यम, पद्धती, अभ्यासक्रम व वेळापत्रक इत्यादी जाहीर करणे :—

(१) सक्षम प्राधिकारी, राज्य सामायिक प्रवेश परीक्षेसंबंधी (सीईटी) पुढील माहिती घोषित करील :—

- (क) परीक्षेचे माध्यम;
- (ख) प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप;
- (ग) परीक्षा घेण्याची पद्धत;
- (घ) परीक्षेचे वेळापत्रक;
- (ड) प्रवेशपत्र वितरण;
- (च) परीक्षेचा निकाल जाहीर करणे;
- (छ) केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेचे (कॅप) वेळापत्रक, इत्यादी.

(२) यांशिवाय सक्षम प्राधिकारी, महासंचालक, कृषी परिषद यांचेशी विचारविनिमय करून सीईटी परीक्षेचा अभ्यासक्रम व इतर माहिती घोषित करील.

(३) महासंचालक, कृषी परिषद हे माहिती पुस्तिका प्रसिद्ध करतील.

५. उमेदवारीचे प्रकार :- (१) महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी :—ज्या उमेदवारांकडे महाराष्ट्राचे अधिवास प्रमाणपत्र आहे. नसल्यास त्या उमेदवाराच्या महाविद्यालय / शाळा सोडल्याच्या दाखल्यावर महाराष्ट्र राज्यातील जन्म ठिकाण आहे किंवा महाराष्ट्र राज्यात जन्म झाल्याचा सक्षम प्रधिकाऱ्याकडील जन्म दाखला आहे आणि एचएससी (विज्ञान) परीक्षा उत्तीर्ण झाला आहे, असा उमेदवार.

(२) कृषी विद्यापीठ उमेदवारी :—ज्या उमेदवारांकडे महाराष्ट्राचे अधिवास प्रमाणपत्र आहे. नसल्यास त्या उमेदवाराच्या महाविद्यालय / शाळा सोडल्याच्या दाखल्यावर महाराष्ट्र राज्यातील जन्म ठिकाण आहे किंवा महाराष्ट्र राज्यात जन्म झाल्याचा सक्षम प्रधिकाऱ्याकडील जन्म दाखला आहे, आणि कृषी विद्यापीठाच्या कार्यक्षेत्रातील जिल्ह्यातून एचएससी (विज्ञान) परीक्षा उत्तीर्ण झाला आहे, असा उमेदवार.

(३) राज्याबाहेरील उमेदवारी :—भारतीय नागरिकत्व असणारे व महाराष्ट्र राज्याव्यतिरिक्त इतर राज्याचे अधिवास प्रमाणपत्र / रहिवाशी दाखला / रहिवास व जन्मदाखलाधारक असा उमेदवार.

(४) अखिल भारतीय उमेदवारी :— भारतीय नागरिकत्व असणारे उमेदवार, या प्रवर्गाखाली पात्र आहेत.

(५) अल्पसंख्याक उमेदवारी :— राज्यांतर्गत असलेल्या आणि शासनाने अधिसूचित केलेल्या एखाद्या विशिष्ट भाषिक व धार्मिक अल्पसंख्याक समाजातील, महाराष्ट्राचे अधिवासी असलेले उमेदवार या प्रवर्गाखाली पात्र आहेत.

(६) अनिवासी भारतीय उमेदवारी :— अधिनियमाच्या कलम २ खंड (र) मध्ये दिलेल्या व्याख्येतील अटीची पूर्तता करणारे, उमेदवार या प्रवर्गाखाली पात्र आहेत.

६. विविध पाठ्यक्रमांकरिता मंजूर प्रवेश क्षमता व अधिसंख्य जागा :- (१) जे प्राधिकरण संबंधित पाठ्यक्रमांना मान्यता देण्याकरिता सक्षम आहे त्या प्राधिकरणाने दिलेल्या मान्यतेनुसार आणि कृषी विद्यापीठांनी दिलेल्या संलग्नतेनुसार प्रथम वर्ष पदवी पाठ्यक्रमाची मंजूर प्रवेश क्षमता असेल.

(२) खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्थांमध्ये मंजूर प्रवेश क्षमतेपेक्षा अधिक असलेल्या आणि समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी मान्यता दिल्यानुसार अधिसंख्य जागा प्रवेशासाठी उपलब्ध असतील.

७. जागा वाटप :-

(१) महाराष्ट्र राज्य उमेदवारीसाठी जागा (महाराष्ट्र कोटा) :— नियमाच्या नियम ५(१) मध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असलेले उमेदवार हे या जागांसाठी पात्र असतील. त्यांच्यासाठी अनुसूची - एक मध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे जागा असतील.

(२) कृषी विद्यापीठ उमेदवारीसाठी जागा (कृषी विद्यापीठ कोटा) :— या नियमाच्या नियम ५(२) मध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असलेले उमेदवार हे या जागांसाठी पात्र असतील. त्यांच्यासाठी अनुसूची - एक मध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे जागा असतील.

(३) अल्पसंख्याक कोट्यातील जागा :— या नियमाच्या नियम ५(५) मध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असलेले उमेदवार हे या जागांसाठी पात्र असतील. त्यांच्यासाठी अनुसूची एक मध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे जागा असतील.

(४) संस्थास्तरावरील कोटा :— या नियमाच्या नियम ५(१), ५(२), ५(३), ५(४) आणि ५(६) मध्ये नमूद करण्यात आलेली उमेदवारी असणारे उमेदवार या कोट्यातील जागांवर प्रवेशासाठी पात्र असतील. त्यांच्यासाठी अनुसूची - एक मध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे जागा असतील.

८. गुणवत्ता यादी तयार करणे :-

(१) गुणानुक्रम देणे :- ज्या उमेदवाराने केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेमार्फत प्रवेश मिळण्यासाठी प्रवेश अर्ज सादर करण्याकरिता विनिर्दिष्ट केलेल्या अंतिम दिनांकास किंवा त्या दिनांकापूर्वी प्रवेश अर्ज सादर केलेला आहे, अशा सर्व पात्र उमेदवारांना गुणानुक्रम देण्यात येईल. गुणवत्ता यादी या नियमाच्या पोट-नियम (३) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या निकषानुसार तयार करण्यात येईल.

(२) पडताळणीमुळे गुणांमध्ये होणारा बदल :- गुणांची पडताळणी केल्यामुळे अर्हता परीक्षेमधील गुणांमध्ये फेरबदल झाले असतील आणि संबंधित सक्षम प्राधिकाऱ्याने किंवा मंडळाने ते गुण यथोचितरीत्या प्रमाणित केलेले असतील तर, ते गुण केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेमार्फत प्रवेशासाठीच्या सक्षम प्राधिकाऱ्याला किंवा त्याच्या पदनिर्देशित प्रतिनिधींना तात्काळ कळविण्यात येतील. तथापि, अशा बदलामुळे होणारा परिणाम केवळ प्रवेशाच्या नंतरच्या फेरीसाठी (फेच्यांसाठी) विचारात घेण्यात येईल.

(३) विविध महाविद्यालयांमध्ये प्रवेशासाठी गुणानुक्रम देणे :- प्रवेश अर्ज दाखल करण्याच्या शेवटच्या तारखेपर्यंत उमेदवाराचे वय किमान १६ वर्षे असावे. तसेच पात्रता परीक्षेमध्ये (इ. १२ वी विज्ञान) खुल्या उमेदवारास किमान ५० टक्के गुण आणि आरक्षित प्रवर्गाच्या (अ.जा. / अ.ज. / वि.जा. / भ.ज. (ब) / भ.ज. (क) / भ.ज. (ड) / इमाव / विमाप्र) उमेदवारास किमान ४० टक्के गुण असावे. अशा उमेदवारांचा, सक्षम प्राधिकान्यामार्फत घेण्यात आलेल्या सामायिक प्रवेश परीक्षेमध्ये (MHT-CET / JEE / NEET / AIEEA-UG) प्राप्त झालेल्या गुणांच्या ७० टक्के गुण आणि पात्रता परीक्षेमध्ये / इ. १२ वी (विज्ञान) परीक्षेमध्ये प्राप्त झालेल्या एकूण गुणांच्या ३० टक्के गुण तसेच कृषी परिषदेच्या सध्यस्थितीतील तरतुदी / नियमानुसार इतर अधिभार यांच्या आधारावर पाठ्यक्रमांच्या प्रवेशासाठी गुणानुक्रम निश्चित करण्यात येईल.

परंतु सारखीच टक्केवारी असल्यास, उमेदवारांमधील सापेक्ष गुणवत्ता पुढील पसंतक्रमाने व खालील विनिर्दिष्ट केलेल्या पद्धतीने ठरविण्यात येईल,—

- (अ) पदवी सामायिक प्रवेश परीक्षेचे अधिकतम गुण.
- (ब) उच्च माध्यमिक शालान्त प्रमाणपत्र परीक्षेतील उच्चतम गुणांची टक्केवारी.
- (क) कमीत कमी प्रयत्नांमध्ये उच्च माध्यमिक शालान्त प्रमाणपत्र परीक्षा उत्तीर्ण.
- (ड) एचएससी परीक्षेमधील पीसीबी किंवा पीसीएम यापैकी लागू असलेल्या गटातील अनिवार्य विषयांचे अधिकतम गुण.
- (इ) इयत्ता १० वी मध्ये उच्चतम गुणांची टक्केवारी.
- (उ) वयाने मोठा असलेला उमेदवार.
- (ऊ) प्रथम आॅनलाईन प्रवेश अर्ज क्रमांक.

९. केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रिया (कॅप) :— (१) विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था, अधिनियमाच्या कलम ३ च्या पोट-कलम (३) मध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेमार्फत (कॅप) उमेदवारांना प्रवेश देतील. केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेचे (कॅप) टप्पे खाली नमूद केल्याप्रमाणे असतील.

- (क) सक्षम प्राधिकान्याने माहिती पुस्तिका प्रदर्शित करणे किंवा प्रसिद्ध करणे.
- (ख) केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेमध्ये भाग घेण्यासाठी उमेदवारांनी प्रवेश अर्जाचा नमुना व विकल्प आॅनलाईन पद्धतीने भरणे. उमेदवारांना सक्षम प्राधिकान्याने विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे त्यांच्या पसंतीने महाविद्यालयाचे शक्य असतील असे जास्तीत जास्त पसंतीक्रम उत्तरत्याक्रमाने भरता येतील. उमेदवाराने विकल्प अर्जास पुष्टी दिल्यानंतर तो अर्ज केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या आॅनलाईन फेरीमध्ये जागा वाटपासाठी विचारात घेण्यात येईल. या विकल्पामध्ये बदल करता येणार नाही;
- (ग) उमेदवाराने सुविधा केंद्रावरून व्यक्तीशः कागदपत्रांची पडताळणी करून घेणे.
- (घ) तात्पुरत्या गुणवत्ता याद्या प्रदर्शित करणे किंवा प्रकाशित करणे, तक्रारी असल्यास त्या दाखल करून घेणे आणि अंतिम गुणवत्ता याद्या प्रदर्शित करणे किंवा प्रसिद्ध करणे.
- (ङ) केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या (कॅप) फेज्यांसाठी उपलब्ध असलेल्या प्रवर्गनिहाय जागा (जागांची रचना) प्रदर्शित करणे.

(छ) वाटप केलेले महाविद्यालय दर्शविणारे केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या (कॅप) नियोजित फेरीतील तात्पुरते जागा वाटप नियोजित वेळापत्रकानुसार प्रदर्शित करणे.

(२) केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेदरम्यान (कॅप) जागेचे वाटप झालेले असल्यास, जागा स्वीकारण्यापूर्वी, उमेदवाराला खाली तरतूद केल्याप्रमाणे जागा वाटपाच्या नंतरच्या फेरीसाठी (फेज्यांसाठी), महाविद्यालयाकरिता फ्रीझ, फ्लोट, जागा वाटप नाकारण या विकल्पांची निवड करून खालीलप्रमाणे प्रक्रिया करता येईल :—

(क) **फ्रीझ** : उमेदवार त्यांना देऊ केलेली जागा स्वीकारतील आणि त्यांना जागा वाटपाच्या पुढील कोणत्याही फेज्यांमध्ये सहभागी होण्याची इच्छा असणार नाही, अशा उमेदवारांचा नंतरच्या प्रवेश फेज्यांमध्ये विचार केला जाणार नाही;

(ख) **फ्लोट** : उमेदवार त्यांना देऊ करण्यात आलेली जागा स्वीकारतील आणि वरच्या पसंतीक्रमाच्या इतर कोणत्याही महाविद्यालयामध्ये प्रवेश देऊ करण्यात आला तर, तो स्वीकारतील असा निर्देश करतील. अन्यथा त्यांनी सध्या स्वीकारलेल्या महाविद्यालयामध्ये प्रवेश स्वीकारतील, अशा उमेदवारांचा त्यानंतरच्या प्रवेश फेज्यांमध्ये विचार केला जाईल. फ्लोट हा विकल्प तिसऱ्या फेरीमध्ये वाटप केलेल्या जागांसाठी उपलब्ध असणार नाही; (म्हणजेच केवळ पहिल्या वाटप फेरीद्वारे प्रवेशाचे वाटप केलेल्या व पहिला विकल्प प्राप्त न झालेल्या उमेदवारांसाठीच फ्लोट पर्याय उपलब्ध असेल.);

(ग) ज्या उमेदवारांनी फ्लोट हा पर्याय निवडलेला असेल आणि ज्यांना, वरच्या पसंतीक्रमाचे त्यांच्या निवडीचे महाविद्यालय मिळाले असेल, अशा वेळी त्या उमेदवारांनी अगोदरच्या फेरीमध्ये स्वीकारलेले महाविद्यालय ते आपोआप गमावतील;

(घ) ज्या उमेदवारांना त्यांच्या पहिल्या पसंतीक्रमाचा प्रवेश देऊ करण्यात आला आहे, अशा उमेदवारांना फ्लोट हा पर्याय उपलब्ध असणार नाही.

(ड.) पहिला पसंतीक्रम देऊ केलेल्या उमेदवारांना / फ्रीझ किंवा फ्लोट विकल्प निवड केलेल्या उमेदवारांना रु.१०००/- किंवा सक्षम प्राधिकरण ठरवेल तेवढे “जागा स्वीकृती शुल्क” संकेतस्थळाद्वारे जमा करणे अनिवार्य असेल. सदरचे शुल्क ना परतावा असेल.

(च) प्रवेशाचे वाटप झालेल्या उमेदवारांपैकी पहिल्या पसंतीक्रमाचा प्रवेश देऊ केलेले उमेदवार वगळता, इतर जे उमेदवार, फ्रीझ, फ्लोट हे विकल्प देण्यास इच्छुक नसतील, त्या उमेदवारांना, त्यांना झालेले जागेचे वाटप नाकारता येईल. असे उमेदवार नाकारलेल्या विकल्पाव्यातिरिक्त इतर सर्व विकल्पांवर प्रवेश मिळण्याकरिता पुढील प्रवेश फेज्यांद्वारे पात्र असतील.

(छ) जागेचे वाटप झालेल्या उमेदवाराने, त्याने करावयाच्या वरील पोट-नियम (ड.) किंवा (च) नुसार प्रक्रिया न केल्यास अशा उमेदवारास पुढील ऑनलाईन प्रवेश वाटप फेज्यांच्या प्रक्रियेमध्ये समाविष्ट करण्यात येणार नाही;

(ज) पोट-नियम (ड.) येथील प्रक्रिया करण्यापूर्वी उमेदवार, सर्व मूळ कागदपत्रे घेऊन वाटप केलेल्या महाविद्यालयामध्ये उपस्थित राहील. ज्या धर्तीवर प्रवेशाचे वाटप झालेले आहे, अशी सर्व कागदपत्रे तपासून ते बरोबर असल्याची महाविद्यालयाची खातरजमा झाल्यास महाविद्यालय संकेतस्थळावर तशी नोंद करेल. यानंतरच उमेदवार, पोट-नियम (ड.) येथील प्रक्रिया पूर्ण करेल. याचबरोबर महाविद्यालय, प्रवेश अर्जातील माहितीनुसार इतरही कागदपत्रे तपासून ती माहितीसुद्धा बरोबर असल्याची खातरजमा करेल. नसल्यास तशी संकेतस्थळावर नोंद करेल व त्याप्रमाणे प्रवेश अर्जातील इतर माहिती सुधारित करण्यात येईल.

(झ) महाविद्यालयास प्रवेश वाटपाशी संबंधित कागदपत्रांमध्ये त्रुटी आढळल्यास प्रवेश वाटप रद्दवातल होईल व महाविद्यालयाने संकेतस्थळावर केलेल्या नोंदीनुसार प्रवेश अर्जातील माहिती सुधारित करण्यात येईल. सुधारित माहिती / गुणवत्तेनुसार उमेदवार पुढील प्रवेश वाटप प्रक्रियेमध्ये समाविष्ट होईल.

(प) वरील पोट-नियम (ज) किंवा (झ) येथील प्रक्रिया पूर्ण केल्यानंतर महाविद्यालय, उमेदवाराची सर्व मूळ कागदपत्रे उमेदवारास परत करेल व उमेदवाराकडून सदर कागदपत्राच्या छायाप्रती ठेवून घेईल.

(फ) महाविद्यालयामध्ये उपस्थित राहून प्रवेश कायम करणे:- केंद्रीभूत ऑनलाईन प्रवेश प्रक्रियेच्या (कॅप) अंतिम फेरीनंतर, उमेदवार त्यास वाटप केलेल्या महाविद्यालयामध्ये उपस्थित राहील व आवश्यक ती मूळ कागदपत्रे आणि शैक्षणिक शुल्क जमा करेल. याबाबत महाविद्यालय, उमेदवारास रीतसर पावती देईल आणि उमेदवार, त्याचा प्रवेश कायम करील.

१०. केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या (कॅप) वाटपाचे टप्पे आणि पद्धती :- १. शासन निर्णय, कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग, क्र. मकृवि २०१०/प्र.क्र.१५५/७५, दि.२०/१०/२०११ मध्ये नमूद केलेले सामाजिक व विशेष आरक्षण विचारात घेऊन केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेंतर्गत (कॅप) येणाऱ्या जागांचे वाटप / आरक्षणाचा लाभ देण्याचा प्राधान्यक्रम व रिक्त जागांच्या रूपांतरणाची कार्यपद्धती सदर शासन निर्णयामधील परिशिष्ट-१ व परिशिष्ट-२ नुसार अवलंबिण्यात येईल.

२. अल्पसंख्याक कोट्यातील जागा :- संगणकीकृत जागा वाटपाचे टप्पे खालीलप्रमाणे असतील,

टप्पा-एक : संस्था ज्या अल्पसंख्याक भाषिक किंवा धार्मिक समाजाकरिता आहे त्या समाजातील, राज्याच्या उमेदवारांना गुणवत्तेच्या आधारे अल्पसंख्याकासाठीच्या राखीव जागांचे वाटप करण्यात येईल.

टप्पा-दोन : जर जागा शिल्लक राहिल्या तर अशा जागांचे वाटप महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी उमेदवारांना गुणवत्तेच्या आधारे करण्यात येईल.

११. सर्वसाधारण सूचना :-

(क) कॅपच्या फेज्यांमधील महाराष्ट्र कोटा, विद्यापीठ कोट्यातील जागांचे वाटप, महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी व विद्यापीठ उमेदवारीसाठी असलेल्या उमेदवारांना गुणवत्तेनुसार व त्यांनी भरलेले विकल्प, उपलब्ध जागा यानुसार जागांचे वाटप केले जाईल.

(ख) विनाअनुदानित व्यावसायिक शैक्षणिक संस्थांमध्ये या नियमाच्या नियम ७(३) आणि ७(४) मध्ये नमूद केलेल्या जागांच्या वाटपासाठी विविध प्रवर्गांतर्गत कोणत्याही प्रवर्गाचे आरक्षण असणार नाही.

(ग) सर्व राखीव प्रवर्गातील उमेदवारांचा (विशेष मागासप्रवर्ग उमेदवाराचा त्यांच्या मूळ प्रवर्गामध्ये) त्यांच्यासाठी राखीव जागांवर सर्व टप्प्यांमध्ये गुणवत्तेच्या आधारे जागा वाटपासाठी विचार केला जाईल.

(घ) संकेतस्थळावर प्रदर्शित करण्यात आलेल्या जागा वाटपाच्या यादीमध्ये, उमेदवारांना देऊ करण्यात आलेल्या तात्पुरत्या जागांचे वाटप दर्शविण्यात येईल. या संदर्भात उमेदवारांशी व्यक्तीशः कोणताही पत्रव्यवहार केला जाणार नाही किंवा त्यांना जागा वाटप पत्रे पाठविली जाणार नाहीत.

(छ) जर कोणतीही कागदपत्रे किंवा प्रमाणपत्रे विधीअग्राह्य किंवा खोटी असल्याचे कोणत्याहीवेळी आढळून आले आणि / किंवा उमेदवाराने पात्रता निकषांची पूर्तता केली नाही तर वाटप करण्यात आलेली जागा कोणत्याही वेळी रद्द करण्यात येईल;

(ज) उमेदवार, जागा स्वीकृती शुल्क भरल्यानंतर जर संबंधित महाविद्यालयामध्ये प्रवेशासाठी उपस्थित राहिला नाही तर अशा उमेदवाराचे जागा स्वीकृती शुल्क जप्त केले जाईल.

१२. (१) संस्थास्तरीय कोट्यातील जागा :- विनाअनुदानित संस्थेचे संचालक किंवा प्राचार्य, या जागांवरील प्रवेश प्रक्रिया खालील पद्धतीचा वापर करून पार पाडतील,—

(क) उपलब्ध जागांवर प्रवेश हे पारदर्शक रीतीने व ज्यांनी केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेसाठी व नंतर महाविद्यालयाकडे प्रवेशासाठी अर्ज सादर केलेला आहे अशा सर्व उमेदवारांच्या गुणवत्तेनुसार करण्यात येतील.

(ख) प्रवेश प्रक्रिया सुरु करण्यापूर्वी पुरेसा वेळ मिळेल अशा रीतीने महाविद्यालयाची माहिती व प्रवेशाचे नियम विनिर्दिष्ट केलेले असतील अशी पुस्तिका किंवा निर्देशापुस्तिका प्रकाशित करण्यात यावी. माहिती पुस्तिकेमधील सर्व माहिती महाविद्यालयाच्या संकेतस्थळावर देखील प्रदर्शित करण्यात यावी.

(ग) प्रत्येक महाविद्यालय प्रवेशाचे वेळापत्रक आणि महाविद्यालयाकडून भरावयाच्या एकूण जागांची संख्या यांची जाहिरात महाविद्यालयाच्या संकेतस्थळावर आणि सक्षम प्राधिकारी यांच्या संकेतस्थळावर त्यांनी निश्चित केलेले शुल्क भरून अधिसूचित करतील व प्रवेश अर्ज मागवतील.

(घ) प्रवेशासाठी वेळोवेळी शासनाने अधिसूचित केलेले व समुचित प्राधिकाऱ्याने विनिर्दिष्ट केलेले पात्रतेचे निकष पूर्ण करणारे इच्छुक उमेदवार हे संस्थेचे संचालक किंवा प्राचार्य यांच्याकडे संस्थास्तरावरील प्रवेशासाठी नियम ३(४) (ख) मध्ये तरतूद केल्यानुसार प्रवेश अर्ज सादर करतील व या जागा ते या नियमांच्या ८ (३) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेली कार्यपद्धती अनुसरून तयार करण्यात आलेल्या गुणवत्ता यादीतील गुणानुक्रमे भरतील.

(ऱ.) संस्था, संस्थास्तरावर संस्थास्तरीय कोट्यातील जागा व १२(१) (घ) प्रमाणे प्राप्त प्रवेश अर्जांची गुणवत्ता यादी संस्थेच्या सूचना फलकावर व संकेतस्थळावरसुद्धा प्रसिद्ध करील ;

(च) विनिर्दिष्ट केलेल्या महाविद्यालयांच्या संस्थास्तरीय कोट्यातील जागा (अंशतः किंवा पूर्णतः) केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेला परत करण्याचा उद्देश असणाऱ्या अल्पसंख्याकेतर संस्था, ऑनलाईन प्रवेश अर्ज दाखल करण्याच्या अंतिम दिनांकापूर्वी सक्षम प्राधिकाऱ्यास कळवतील आणि त्या जागांचे, केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेच्या नियमानुसार वाटप करण्यात येईल.

(छ) घेतलेल्या आणि रद्द केलेल्या सर्व प्रवेशाबाबतची माहिती संगणकीय (ऑनलाईन) प्रणालीमार्फत तात्काळ महाविद्यालय अद्यावत करतील ;

(२) केंद्रीभूत ऑनलाईन प्रवेश प्रक्रियेनंतर रिक्त राहिलेल्या / झालेल्या जागांवर प्रवेश :-

(क) “प्रवेश प्रक्रिया केंद्रावर”, “जागेवरील प्रवेश फेरी” द्वारे या नियमाच्या १० (१) नुसार आरक्षणाचा लाभ देण्याचा प्राधान्यक्रम व रिक्त जागांच्या रूपांतरणाच्या कार्यपद्धतीप्रमाणे प्रवेश देण्यात येतील.

(ख) जागेवरील प्रवेश फेरीद्वारे ज्या महाविद्यालयात जागेचे वाटप झालेले आहे, असे महाविद्यालय उमेदवाराची मूळ कागदपत्रे तपासून ते बरोबर असल्याची खातरजमा करेल.

(ग) मूळ कागदपत्रांची खातरजमा झाल्यानंतर महाविद्यालय, उमेदवाराची आवश्यक ती मूळ कागदपत्रे, जागा स्वीकृती शुल्क (रु.१०००/- किंवा सक्षम प्राधिकरण ठरवेल तेवढे), आवश्यक ते शैक्षणिक शुल्क जमा करून घेईल. याबाबत महाविद्यालय, उमेदवारास रीतसर पावती देईल आणि उमेदवार, त्याचा प्रवेश कायम करेल.

(घ) अशा उमेदवाराकडून जमा केलेले जागा स्वीकृती शुल्क महाविद्यालय, सक्षम प्राधिकाऱ्याकडे जमा करेल. सदरचे शुल्क ना परतावा असेल.

१३. गुणवत्ता यादी व प्रवेश देण्यात आलेल्या विद्यार्थ्यांच्या यादीस मान्यता:-

(१) प्रवेश प्रक्रिया संपल्यानंतर, प्रत्येक विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शिक्षण संस्था, महासंचालक, महाराष्ट्र कृषी शिक्षण व संशोधन परिषद, पुणे व प्रवेश नियंत्रण प्राधिकरण यांचेकडे प्रवेश मान्यतेसाठी प्रस्ताव सादर करतील.

(२) प्रवेश मान्यतेसाठीच्या प्रस्तावामध्ये संस्थास्तरावर प्रवेश देण्यात आलेल्या व कोटा असलेल्या अशा सर्व विद्यार्थ्यांची यादी, उमेदवारीचा प्रकार, आरक्षण, अहंता इत्यादी तसेच संस्था स्तरावर प्रवेश दिलेल्या उमेदवारांच्या प्रवेशासाठीच्या आवश्यक कागदपत्रांचा समावेश असेल.

(३) जर एग्डाया अल्पसंख्याक शैक्षणिक संस्थेने लागोपाठच्या तीन वर्षांच्या कालावधीत तिच्या मंजूर प्रवेश क्षमतेच्या किमान एकावन्न टक्के प्रवेश संबंधित अल्पसंख्याक प्रवर्गातील व्यक्तीमधून देण्यात कसूर केली तर, सक्षम प्राधिकारी, त्याबाबतची माहिती विभागास कळवतील, विभागाकडून अशा संस्थांबाबतची माहिती व निरीक्षण अल्पसंख्याक विकास विभागाकडे अधिनियमाच्या कलम ६ मधील पोट-कलम (२) मध्ये नमूद केल्यानुसार पुढील कार्यवाहीसाठी अग्रेषित करतील.

१४. संस्थेद्वारे प्रवेश रद्द केल्यानंतर शुल्काचा परतावा :—

(क) उमेदवार प्रवेश रद्द करण्यासाठी ऑनलाईन पद्धतीने अर्ज करील आणि प्रवेश रद्द करण्यासाठी असलेल्या प्रणालीनिर्मित अर्जाची स्वाक्षरीत प्रत संस्थेला सादर करील;

(ख) उमेदवाराकडून प्रवेश रद्द करण्याबाबत स्वाक्षरीत लेखी विनंती अर्ज सक्षम प्राधिकारी यांनी दिलेल्या वेळापत्रकानुसार प्राप्त झाल्यानंतर, संस्था तात्काळ ऑनलाईन पद्धतीने प्रवेश रद्द करील आणि महाविद्यालयाच्या लॉगइनमधून प्रवेश रद्द केल्याबाबत संगणकीय (ऑनलाईन) पोच तयार करील आणि उमेदवाराला स्वाक्षरीत प्रत देईल;

(ग) जर उमेदवाराने प्रवेशाच्या अंतिम दिनांकास (कट ऑफ दिनांकास) किंवा त्यापूर्वी प्रवेश रद्द केल्यास, शुल्काचा परतावा देण्यात येईल. तथापि, जागा स्वीकृती शुल्क ना परतावा असेल;

(घ) जर सक्षम प्राधिकाऱ्याने घोषित केलेल्या प्रवेशाच्या अंतिम दिनांकाच्या नंतर प्रवेश रद्द केला असेल तर, नोंदणी केलेल्या तारखेच्या महिन्यापासून ज्या महिन्यामध्ये प्रवेश रद्द केला असेल, त्या महिन्यापर्यंत दरमहा होणारे सत्र आधारित शिक्षण शुल्क व दरमहा होणारे वस्तीगृह शुल्क (वस्तीगृह उपलब्ध करून दिलेले असल्यास) संबंधित विद्यार्थ्यांकडून वसूल करण्यात येईल.

(ङ) कोणतीही संस्था, ज्यांच्याकडे उमेदवारांनी त्यांची प्रमाणपत्रे, पदविका / पदवी, व इतर कागदपत्रे त्या संस्थेमध्ये प्रवेशासाठी जमा केलेली असतील, व जर उमेदवार अशा संस्थेमध्ये अभ्यासक्रम पुढे चालू ठेवण्यासाठी किंवा त्या महाविद्यालयातील सुविधा घेण्यासाठी इच्छुक नसतील अशा प्रसंगी जमा करण्यात आलेली प्रमाणपत्रे, पदविका / पदवी, व इतर कागदपत्रे उमेदवारास परत करण्यास कोणत्याही प्रकारे विरोध करणार नाहीत किंवा त्यासाठी अशा अभ्यासक्रमाचे किंवा इतर कोणतेही शुल्क अदा करण्यासाठी त्याच्यावर दबाव टाकणार नाहीत.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने,

दे. आ. गावडे,

शासनाचे सहसचिव.

अनुसूची-एक

मंजूर प्रवेश क्षमतेंतर्गत जागांचे वाटप

अ.क्र.	संस्थेचा प्रकार	जागांची संख्या- मंजूर प्रवेश क्षमतेच्या टक्केवारीप्रमाणे			संस्था-स्तरीय जागा	
		केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रिया जागा				
		महाराष्ट्र राज्य उमेदवारीसाठी जागा (महाराष्ट्र कोटा)	विद्यापीठ उमेदवारीसाठी जागा. (कृषी विद्यापीठ कोटा)	अल्पसंख्याक समाजासाठी जागा		
१	विना अनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (अल्पसंख्याका-साठीच्या संस्था वगळून)	प्रवेश क्षमतेच्या ८० टक्क्यांच्या ३० टक्के	प्रवेश क्षमतेच्या ८० टक्क्यांच्या ७० टक्के	काही नाही	प्रवेश क्षमतेच्या २० टक्के	
२	विना अनुदानित अल्पसंख्याक शैक्षणिक संस्था	प्रवेश क्षमतेच्या ४९ टक्क्यांच्या ३० टक्के	प्रवेश क्षमतेच्या ४९ टक्क्यांच्या ७० टक्के	प्रवेश क्षमतेच्या ५१ टक्के	काही नाही	

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने,

द. आ. गावडे,
शासनाचे सहसचिव.

AGRICULTURE, ANIMAL HUSBANDRY, DAIRY DEVELOPMENT AND FISHERIES DEPARTMENT

Madam Cama Marg, Hutatma Rajguru Chowk
Mantralaya, Mumbai 400 032, Dated the 1st June 2018

NOTIFICATION

MAHARASHTRA UNAIDED PRIVATE PROFESSIONAL EDUCATIONAL INSTITUTIONS (REGULATION OF ADMISSION AND FEES) ACT, 2015.

No. Sankirna 1517/C.R.20/7A.— In exercise of the powers conferred by section 23 of the Maharashtra Unaided Private Professional Educational Institutions (Regulation of Admissions and Fees) Act, 2015 (Mah. XXVIII of 2015), the Government of Maharashtra hereby makes the following rules to regulate the admissions to the First Year of Full Time Professional Degree Technical Courses, namely :—

1. Short title and Commencement— (1) These rules may be called the Maharashtra Unaided Private Professional Educational Institutions (Regulation of Admissions to the Full Time Professional Degree Technical Courses) Rules, 2018.

(2) They shall come into force with effect from 1st June 2018.

2. Definitions – (1) In these rules, unless the context otherwise requires,—

(a) “Act” means the Maharashtra Unaided Private Professional Educational Institutions (Regulation of Admissions and Fees) Act, 2015 (Mah. XXVIII of 2015) ;

(b) “Agriculture University” means university established under section 3 with sub section (1) of the Maharashtra Agricultural Universities (Krishi Vidyapeeths) Act, 1983 (Mah. XLI of 1983) ;

(c) “Application Form” means prescribed Form filled up online by the candidate for admission ;

(d) “CAP Seats” means the seats filled in through the centralized admission process carried out by the Competent Authority ;

(e) “Courses” means the full time Professional Degree Technical Courses in Agriculture, Horticulture, Forestry, Agriculture Engineering, Food Technology, Biotechnology and Community Science ;

(f) “College Admission Reporting Centre” means a centre where the candidate shall report for confirmation of admission by verification of document and payment of fees ;

(g) “Department” means the Agriculture, Animal Husbandry, Dairy Development and Fisheries Department of Government of Maharashtra ;

(h) “Eligible Candidates” means the candidates who are eligible for different professional courses as notified by the Government from time to time, under sub-section (1) of section 3 of the Act ;

(i) “Facilitation Centre” means a Centre where the facilities like sale of application Kits, filling online Forms, verification of documents and grievances, etc. are provided ;

(j) "HSC" means the Higher Secondary School Certificate (Standard XII Science) examination conducted by the Maharashtra State Board of Secondary and Higher Secondary Education or its equivalent certificate awarded by a recognized Board ;

(k) "Institutional Quota" means seats available for admission to the Eligible Candidates at Institution level as declared by the Government or appropriate authority, from time to time ;

(l) "Merit" means the order of merit declared by the Competent Authority in respect of various classes or category of candidates ;

(m) "MCAER" means the Maharashtra Council of Agricultural Education And Research established under section 12 of the Maharashtra Agricultural Universities (Krishi Vidyapeeths) Act, 1983(Mah. XLI of 1983) ;

(n) "Minority Quota" means seats earmarked for the Minority Community students from within the State of Maharashtra, belonging to the Minority Community Institutions belongs ;

(o) "Qualifying Examination" means examinations on the basis of which a candidate becomes eligible for admission or its equivalent examinations ;

(p) "SSC" means the Secondary School Certificate (Standard X) examination conducted by the Maharashtra State Board of Secondary and Higher Education or its equivalent certificate awarded by a recognized Board ;

(q) "Admission Process Centre" means the spot admission process of particular colleges will be conducted in government/ aided colleges which are approved by Concern University ;

(r) "Spot Round Admission" means after the planned online admission round are done; the vacant seats are filled through merit list candidates as per rules. Such merit list is prepared by the candidates who are physically present in respective spot admission process center. This admission process shall be conducted by considering eligibility, reservation and merit of candidate and not considering the preferences given by them ;

(s) "Online Admission Allotment Round" means the process of allotment of admission to candidate under CAP on the basis of candidate merit, reservation and preference (Option) ;

(t) "Overseas Citizen of India (OCI)" means a candidate or a person registered as an Overseas Citizen of India as declared by the Central Government under section 7A of the Citizenship Act, 1955 (CST of 1955) and includes Persons of Indian Origin (PIO).

Explanation: For the purposes of this clause, all the existing Persons of Indian Origin (PIO) card holders registered under notification of the Government of India, Ministry of Home Affairs No. F. No. 26011/04/98-F.I., dated 19th August 2002 and shall now be deemed to be Overseas Citizen of India (OCI) card holders by virtue of Notification of Government of India, Ministry of Home Affairs, No. 25024/9/2014-F.I., dated 9th January 2015.

(2) Words and expressions used but not defined in these rules shall have the same meanings respectively assigned to them in the Act.

3. Invitations of Application.— (1) The Competent Authority shall invite Online Applications from Candidate for seeking admissions to the courses for which State CET or alternative entrance

exams is required for the academic year from the eligible candidates participating in CET and / or CAP.

(2) The Competent Authority shall invite online application in the prescribed form, from the eligible candidates for participating in Centralized Admission Process (CAP) for seeking admission to the undergraduate technical courses, which are exempted from CET as per provisions of the Act.

(3) The competent authority shall also invite online application from the eligible candidates for participating in the Centralized Admission Process (CAP) for the technical Courses for which the entrance test is conducted by the appropriate authority under any Central Act and shall be applicable, for seeking admission to such professional courses in the academic year, as per the provisions of the Central Act, rules and regulations made there under.

(4) The procedure for the Candidate seeking admissions to the Professional courses for the seats available is as follows –

(a) The candidature Noted under Rule 7 (1), 7(2) and 7 (3) of these rules, Candidates shall apply to the Competent Authority for admission through Centralized Admission Process (CAP),

(b) The candidature Noted under Rule 7(4) of these rules, candidate shall initially apply to the Competent Authority for verification of documents and then to respective institute, to enable the institutions to give admissions to such eligible applicants on the basis of Inter-Se-Merit, as specified in Rule 12.

(5) The Candidate should submit, alongwith the applications, the requisite certificates, as applicable in the necessary Proforma issued by the concerned competent authority.

4. Declaration of Medium, Pattern, Syllabus, Schedule, etc. of CET and CAP.—(1) The Competent Authority shall, in relation to Common Entrance Test (CET), declare,—

- (a) Medium of CET ;
- (b) Pattern of CET ;
- (c) Mode of CET ;
- (d) Schedule of CET ;
- (e) Issue of Hall Ticket ;
- (f) Result of CET ;
- (g) Schedule of CAP, etc.

(2) The Competent Authority shall also declare the syllabus relating to CET in consultation with the Director (General) of MCAER.

(3) The Director (General) of MCAER shall publish the “Information Brochure”.

5. Candidature Type – (1) Maharashtra State candidature.— The candidates who possess the Domicile Certificate of Maharashtra. If doesn't have domicile, the candidates with Maharashtra State as their birth place in Maharashtra mentioned on their College / School Leaving Certificates or Birth Certificate issued by competent authority of Maharashtra and passing the HSC (Science) examination.

(2) Agriculture University Candidature.— The candidates who possess the Domicile Certificate of Maharashtra. If doesn't have domicile, the candidates with Maharashtra State as their birth place in Maharashtra mentioned on their College / School Leaving Certificates or Birth Certificate issued by competent authority of Maharashtra State and those who have passed the Higher Secondary School

Certificate examination conducted in the respective jurisdiction of the Agricultural University of Maharashtra.

(3) Other State Candidature- The candidates who possess the Indian Nationality and Domicile Certificate from some other State of this country other than Maharashtra/ Residential Certificate/ Residential and Birth Certificate.

(4) All India Candidature- The Candidate having Indian nationality are eligible under this category.

(5) Minority Candidature- The Maharashtra domiciled Candidates belonging to a particular linguistic or religious minority community from within the State and as notified by the Government are eligible under this category.

(6) NRI Candidature- The Candidates who fulfills the condition as defined in clause (t) of section 2 of the Act are eligible under this category.

6. Sanctioned Intake and Supernumerary Seats for Various Degree Courses-

(1) The Sanctioned Intake for First Year Degree Courses shall be as per the approval given by the authority which is competent for giving approval to respective courses and affiliation given by the Agriculture Universities.

(2) The Supernumerary seats shall be available to the private educational institutions as approved by the appropriate authority, from time to time.

7. Allocation of seats- (1) Maharashtra State candidature Seats (M Quota) - The Candidates having Maharashtra State Candidature as specified in rule 5(1) of these rules, shall be eligible for these seats. These seats are specified in Schedule-I.

(2) Agricultural University Candidature Seats (Agriculture University Quota)-The Candidates having Maharashtra State Candidature as specified in rule 5(2) of these rules, shall be eligible for these seats. These seats are specified in Schedule-I.

(3) Minority Candidature Seats- The Candidates having Maharashtra State Candidature as specified in rule 5(5) of these rules, shall be eligible for these seats. These seats are specified in Schedule-I.

(4) Institutional Quota Seats- The candidates having Candidature mentioned in rules 5(1), 5(2), 5(3), 5(4), 5(6) and 5(7) of these rules shall be eligible for these seats. These seats are specified in Schedule-I.

8. Preparation of Merit List – (1) Assignment of merit number- All the eligible Candidates who have submitted Application Form on or before the last date specified for the submission of Application Form for Admission through CAP shall be assigned a merit number. The merit list shall be prepared on the basis of marks obtained at qualifying examination, or any other criterion as specified in sub-rule (3) of this rule.

(2) Change of Marks due to Verification- If the marks in the qualifying examination are modified due to verification and the same is duly certified by the concerned Competent Authority or respective HSC or SSC Board, the same shall be reported to the Competent Authority for admission through CAP

or its designated representatives immediately. However, the effect of such changes will be taken into consideration only for the subsequent round (s) of admission.

(3) Assignment of Merit Number for Admission in Various Colleges- The candidates having a minimum age of 16 years up to the last date of submission of admission form and the candidates securing minimum 50% marks for Open category and 40% marks for reserved candidates (SC / ST / VJ (a) / NT (b) / NT(c) / NT (d) / OBC / SBC) in 12th std (science). The merit number of such candidates for various courses shall be decided by considering 70 Percent marks obtained in CET (MH-CET/ JEE/ NEET/ AIEEA-UG) and 30 Percent marks of total percentage at qualifying examination/(XII Std, Science) and the other weightages shall be as per the existing provisions/ rules of MCAER, Pune :

Provided that, in case of tie, the relative merit of Candidates shall be resolved in the following order of preference and the methodology as specified below-

- (a) Higher percentage of marks in the Degree CET,
- (b) Higher percentage of aggregates marks in HSC/(XII Std, Science),
- (c) Lesser number of attempts to pass in HSC/(XII Std, Science),
- (d) Higher marks in the compulsory subject from PCM/PCB group in HSC/(XII Std, Science),
- (e) Higher percentage of aggregates marks in SSC,
- (f) The candidate elder in age,
- (g) The online Application Form Submitted First.

9. Centralized Admission Process (CAP)–(1) The Unaided Private Professional Educational Institution shall admit Candidates through the Centralized Admission Process as referred in sub-section (3) of section 3 of the Act. The stages of CAP shall be as stated below.

- (a) Display or Publishing of Information Brochure by the Competent Authority;
- (b) Filling Online Application and Option Form by Candidates for participation in the Centralized Admission Process. Candidates may fill in maximum choices of colleges and courses in decreasing order of their preference as specified by Competent Authority. After confirming the online application form such application form considered for CAP round. No any changes will be done in option form.
- (c) Document Verification at Facilitation Center by the Candidate in person.
- (d) Display or Publishing of Provisional Merit Lists, submission of grievances, if any, and display or publishing of Final Merit Lists.
- (e) Display of available Category wise Seats (Seat Matrix) for CAP Rounds.
- (f) As per Schedule display of Provisional Allotment of CAP Round indicating allotted college.

2. During the CAP, before accepting the allotted seat a candidate can opt to 'Freeze', 'Float' or refuse the allotted seat option and do the procedure as below :

- (a) Freeze- Candidates accept the offered seat and they do not want to participate in any further rounds of seat allocation. Such Candidates will not be considered in subsequent rounds of admission.

(b) **Float**- Candidates accept the offered seat and indicate that, if admission to an academic program of higher preference in any Institution is offered, they will accept it. Else, they will continue with the currently accepted academic program. Such Candidates will be considered in subsequent rounds of admission. Float option shall not be available for the seats allotted in Round III means, the Float option will be available for candidates who has been allotted seat but not allotted with first option through first allotment round only.

(c) For Candidates who choose the Float option, and secure a seat of his choice of higher preference, then it would automatically result in the forfeiture of the seat accepted by the Candidate in the earlier round.

(d) Float options will not be available to a Candidate who is offered admission as per First choice.

(e) Seat acceptance fee Rs.1000 or fees decided by competent authority shall be deposit through online process. It is compulsory for the candidates who get admission as per their first choice or through the option Freeze or Float. The said fees will be non-refundable.

(f) Other than Candidate who have not been allotted the first choice or not interested in the option Freeze or Float, such candidates shall refuse the allotted admission. The said candidates eligible for next round of admissions and they are considered for other choices than refuse choice. (Eligible only for admission allotted candidate)

(g) Candidate who have been allotted the seats and shall not be taken action as per clause (e) or (f) such candidates should not be eligible for next round of online admissions.

(h) Before accepting the procedure of clause (e) the candidates shall be report in allotted college with all original documents. The admission of such candidate will be confirmed by collage authorities only after checking and verifying the original documents in which basis the admission is given and take entry in website. After completing this, the candidate shall take action as per clause (e) .Same way the concern college shall check and verify the documents which are mention in their online form. If no, the college take entry online and modified the information in application form.

(i) If the required documents are incomplete, at that time respective college will reject such admission and mention the ground for rejection of admission on website. The said candidate admission will be reject. By considering the modified information and modified merit list, said candidates shall be considered in next admission process.

(j) After completion of process as per clause (h) and (i), the concern college return the original documents of candidates and receive the Xerox copies of such documents.

(k) **Reporting and confirming of admission in concern colleges personally** - After final online CAP round, the candidates shall report to the institutions allotted and submit the original documents and pay education fees. The concern college gives the authentic receipt and confirms his/her admission.

10. CAP allotment stage and process of allotment-(1) Allotment of Seat / benefits of reservation on top priority and process of conversion of vacant seats under CAP shall be implemented as per the Government Resolution, Department of Agriculture, Animal Husbandry, Dairy Science and Fisheries No. MKV 2010/ F.N 155 / 7-A, Dated. 20/10/2011 Appendix 1 and Appendix -2.

(2) Minority Quota Seats – The stages of computerized allotment are as follows-

Stage I- The seats under minority quota in the minority institution linguistic or religious shall be allotted to the respective minority candidates.

Stage II- If the seats remain vacant, they shall be allotted to the Maharashtra state candidature Candidates.

11. General Provisions—

(a) Allotment in CAP Rounds of M Quota, U Quota seats will be carried out as per inter-se-merit of candidates having Maharashtra state candidature, university candidature, available seats and option filled by them.

(b) There shall not be any reservation under different categories in an Un-aided Professional Educational Institution, for allocation of seats stated in rule 7(3) and 7(4) of these rules ;

(c) All reserved Category Candidates (including SBC in their original Category) shall be considered for allotment in all stages.

(d) The allotment list displayed on website will show the provisional allotment offered to the Candidates. No personal communication or allotment letters in this regard shall be issued to the Candidates.

(e) Allotted Seat will be cancelled if, at any time, any of the document or certificate is found to be invalid or fraudulent and/or the Candidate does not meet the eligibility norms.

(f) The seat acceptance fee paid by the candidate shall be forfeited if the candidates fail to report to the institute after reporting to the ARC.

12. (1) Admissions in Institutional Quota— The Director or Principal of the Institute shall carry out the admissions for these seats in the following manner.—

(a) Admissions shall be made in a transparent manner and strictly as per the Inter-Se-Merit of the Candidate who have applied to Competent Authority for verification of documents and then to the institution.

(b) Information brochure or prospectus of the Institution which specifies rules of admission should be published well before the commencement of the process of admission. All the information in the brochure should also be displayed on the Institution's website.

(c) Institution shall invite applications by notifying schedule of admission and the number of seats to be filled by institution, by advertisement on the website of the institutions and also on the website of the Competent Authority by paying charges as decided by the Competent Authority.

(d) Aspiring Candidates fulfilling the eligibility criteria as notified by the Government and specified by the appropriate authority, from time to time, shall apply to the Principal or Director of the respective institution for admission at the Institution level as provided in rule 3(4) (b) and shall be filled on the basis of Inter-Se-Merit prepared by following the procedure specified in rule 8(3) of these rules.

(e) The institution shall display the Inter-Se-Merit lists of the Candidates to be filled in at the institution level, in the Institutional Quota and merit list of application form receives as per 12(1)(d) shall publish on the notice board and website of the institution.

(f) Non-minority Institutions intending to surrender the Institutional Quota (in part or full) of specified colleges to the CAP shall communicate competent authority before last date of online submission of admission form and the same shall be allotted as per the rules of CAP.

(g) All the information regarding Admission and cancellations shall be updated immediately through online system.

(2) Admission on remained vacant seat, after completion of planned CAP round,—

(a) Benefits of reservation on top priority and process of conversion of vacant seats under CAP shall be carried out as per rule 10(1) of these rules.

(b) The candidate admitted in colleges through Spot admission round, such colleges shall check the original document and confirm the admission of concern student.

(c) After confirmation of original documents, the college accepts the original document, Seat Acceptance fees (Rs. 1000 or as decided by competent authority) and required education fees. The college gives the receipt to concern candidate and confirm their admission.

(d) The college will deposit the seat acceptance fees collected from student to the competent authority. The said fees will be non-refundable.

13. Approval of Merit List and the Admitted Candidates List.— (1) After completion of Admission process every Unaided Private Professional Educational Institution shall submit the Admission approval proposal to the Director General, Maharashtra Council of Agricultural Education and Research, Pune and the Admission Regulating Authority.

(2) The Admission–Approval proposal shall include the list of all Candidates admitted which shall have the Quota, Candidature Type, Reservation, Qualification Marks etc., as well as, the required documents of the Candidates admitted at institution level.

(3) If a minority institution fails to admit minimum fifty-one percent of its Sanctioned Intake from the Persons belonging to the concerned minority, for a period of three consecutive years the Competent Authority shall inform the Department accordingly. The Department shall forward such cases along with observations to the Minorities Development Department as per provisions of sub-section (2) of section 6 of the Act.

14. Refund of Fees after cancellation of admission by Institutions.— (a) The Candidate shall apply online for cancellation and submit duly signed copy of system generated application for cancellation of admission to the institution.

(b) After receiving duly signed admission cancellation request letter from the candidate as per schedule published by the Competent Authority, the institution shall cancel the admission immediately and generate online acknowledgement of cancellation of admission through institution login and issue a signed copy to the candidate.

(c) The fees will be refunded to the candidate, if candidate cancels his admission on or before last date of admission (Cutoff date). However, Seat acceptance fees will be non-refundable.

(d) If the Admission is cancelled after the cut-off date of the admission, declared by the Competent Authority, the educational and hostel fees as per semesterwise shall be recovered from

concern student as per the date the registration of admission was done to till the month the admission was cancelled on per month basis.

(e) If the candidates submit their original documents like certificate of graduates or any other in their allotted colleges and he/she has desired to cancelled the such admission or not interested to take facility of allotted college at that time the institutes does not show any oppose to return the original documents or should not be forced to pay the any extra fees.

Schedule –I

Allocation of Seats within Sanctioned Intake

Sr. No.	Type of Institution	No. of seats in as % of sanctioned intake			Institutional Seats	
		CAP Seats				
		Maharashtra State Candidates ("M" Quota)	Agriculture University Candidates ("U" Quota)	Minority Quota		
1.	Unaided Private Professional Educational Institutions (Excluding Minority Institutions)	30 percent out of 80 percent of intake capacity	70 percent out of 80 percent of intake capacity	Nil	20 percent of intake capacity	
2.	Unaided Minority Educational Institutions	30 percent out of 49 percent of intake capacity	70 percent out of 49 percent. of intake capacity	51 percent of intake capacity	Nil	

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

D. A. GAVADE,
Joint Secretary to Government.